

COMUNU DE SU MASU

Provìncia de Casteddu

STATUTU DE SU COMUNU

ANNU 2000

**ACAPIAU A SA DELIBERATZIONI
C.C. N. 10 DE SU 24 DE FRIÀRGIU DE SU 2000**

**I APROVATZIONI DELIBERATZIONI DE C.C. N. 5 DE SU 03 DE FRIÀRGIU DE SU 2000
APROVATZIONI DEFINIDORA DELIBERATZIONI DE SU C.C. N. 10 DE SU 24 DE FRIÀRGIU DE SU 2000**

TÌTULU I

PRINTZÌPIUS FUNDAMENTALIS

ART. 1

SU COMUNU

Sa comunidadi est un'enti locali autònomu. Su Comunu ndi incurat is interessus e ndi promovit s'amanniadura. Tenit autonomia statutària e autonomia finantziària in su tretu de is leis e de su cuntzertamentu de sa finàntzia pùbrica e est titulari de is funtzionis suas.

Umperat, in prus, sighendi is leis de su Stadu e de sa Regioni e is funtzionis donadas o delegadas de issus.

Umperat is funtzionis cun is òrganus pròpius, sighendi is atributzionis de is cumpetènzias stabilèssias de custu statutu e de is arregulamentus.

ART. 2

SU LOGU

Su logu de su Comunu de Su Masu, in lingua italiana ELMAS, tenit unu sterrimentu de 1370 ètarus, allàcanat cun Assèmini a su nord, cun Casteddu a sud, cun Sestu e Assèmini a est e cun su stàini de Santa Gilla a ovest.

In su logu suu ddoi funt ancora arrestus pùnicus e romanus e sa cresixedda de Santa Caterina, chi est de su de ùndixi sèculus.

Sa circoscritzioni de su logu de su Comunu podit essi mudada cun sa lei de sa Regioni, a conditzioni chi siat intèndia sa populatzioni interessada e chi espressit su parrimentu suu cun d-unu referendum.

Su Comunu tenit sedi ande sa Domu Municipali chi est in Via del Pino Solitario.

Ande custa sedi s'acorrent sa Giunta, Su Consillu e is cumissionis, foras chi abisòngius particularis chi podint biri is òrganus acorraus in d-un'àtera sedi prus àbili.

Is caraterìsticas de su stema e de sa bandera funt stabilèssias cun deliberatzioni apòsita, pigada de su consillu comunali cun avotu favoràbili de is 2/3 de is consilleris assinnaus.

S'arregulamentu at a disciplinai s'umperu de sa bandera e de su stema.

ART. 3

IS SIENDAS DE SU COMUNU

Po s'assodigamentu de is tentas istituzionalis pròpias su Comunu umperat puru totu is siendas chi tenit, sceberadas in siendas demanialis e siendas patrimonialis.

Funt demanialis cussas siendas de propiedadi de su Comunu chi pertocant a is tipus inditadus is su còixi tzivili.

Custas siendas sighint su regimi giuridicu chi ddi donant is leis.

Funt patrimonialis totu is àteras siendas, siat disponìbilis chi indisponìbilis, chi fundant su patrimoniu de su Comunu.

De custas siendas ndi depit essi fatu un'inventàriu apòsitu chi depit essi acapiu a su bilànciu de previsionis e a su contu consuntivu.

ART. 4

PATRIMÒNIU STÒRICU E CULTURALI

Su Comunu fait atividadi de amparu e de avaloramentu de su patrimoniu de su logu, de s'eredeu, de su paesàgiu, archeològicu, stòricu e ambientali de sa comunidadi, ndi assigurat

su gosu e ndi promovit s'avaloramentu po is tentas culturalis comenti testimòngiu de sa memòria stòrica e de s'identidadi sua. Incorat dònna atividadi chi punnat a custa tenta.

ART. 5

AMPARU DE SA LÌNGUA SARDA

Is tzitadinus funt lìberus de umperai sa lÌngua sarda in is arrelatus cun s'aministratzioni comunali.

In su Consillu comunali e in is acorradas de Giunta o de comissioni s'umperu de sa lÌngua sarda est permissu, prèvia intregada a sa segreteria de is fueddus de s'interventu scritus in lÌngua italiana.

Su testu de su statutu at a podi essi scritu in lÌngua sarda puru.

S'amparu de sa lÌngua sarda est assigrau in s'arrespetu de is arrègulas cuntènnias in lei apòsita de su Stadu.

ART. 6

SU COMUNU E SA COSTITUTZIONI

Su Comune fundat s'atzioni pròpia apitzu de is printzìpius de libertadi, paridadi, solidariedadi e de giustìtzia inditaus de sa costituzioni e ndi cuncurrit a ndi bogai is barrancus econòmicus e sotzialis chi ndi ponint làcanas a sa realizatzioni.

Su Comune promovit atzionis po favoressi oportunidades agualis intra fèminas e òminis.

TÌTULU II

TAREAS E FUNTZIONIS

ART. 7

ATRIBUTZIONIS DE SU COMUNU

Is funtzionis chi su Comunu tenit sa titularidadi, funt sceradas de sa lei po is setoris orgànicus e atennint:

- a. a sa rapresentàntzia, a s'incuru e a s'amannadura sotziali, tzivili e culturali de sa comunidadi chi traballat in su logu comunali;
- b. a s'incuru e a s'amannadura de su logu e de is atividadis econòmicu-fruutas, apoderativas e abitativas chi si faint apitzu de issu.

Po s'umperu de is funtzionis suas su Comunu:

1. lassat in s'atzioni sua s'arrastu de su mètodu de sa programatzioni, stumbulendi sa prus partecipazioni manna s'ingula e assotziadora, favorissendi formas de agiudu e sturrumentu intra de sogetus pùbricus e privaus, atuendi su prus mannu de is servìtzios;
2. traballat cun is entis localis e cun sa Regioni, sighendi su chi est stabilèssiu *de is leis statalis* e regionalis, cun su printìpiu de sussidiariedadi;
3. cuncurrit a sa determinazioni de is obietivus de is pranus e de is programas de su statu e de sa Regioni e previdit, po su chi ddi pertocat, s'atuamentu insoru;
4. pigat parti a sa formazioni de is pranus e de is programas regionalis e de is entis localis, sighendi s'arregulamentu regionali;
5. si cunformat a is fundòrius e a is proceduras stabilèssias cun leis regionalis in sa formazioni sòtziu-econòmica e in sa programazioni de su logu.

ART. 8

AMPARU DE SU LOGU E DE SU TZITADINU

Su Comunu ponit in su centru de s'atzioni amministrativa s'amparu de su logu naturali suu e de su tzitadinu, s'ingulu e assotziau.

Po custa tenta:

- promovit e atuat unu assètiu de su logu, ainturu de una crèscida de is atividadis econòmicu-productivas;
- arragollit e spainat totu is informatziones disponìbilis apitzu de sa cundizioni de s'ambienti e de su logu, de is arriscus ambientalis e de is leis in matèria de amparu de s'ambienti e de sa saludi;
- traballat cun incuru e tenit agiorronada sa mapa de is arriscus ambientalis cun su censimentu de totu is atividadis chi abisongiant de averiguamentus po prevenni d'ònnia tipu de imbrutamentu;
- s'impinniat in atziones po torrai a sanai is logus degradaus; a avalorai d'ònnia sienda chi ddoi est in su logu de Su Masu; s'incurat de frunimentu urbanu e imperat su decoru de totu is fàbricus pùbricus e privaus; agiudat su pesamentu de struturas po s'amparu de s'ambienti;
- promovit, cun s'agiudu de is scolas e de is assòtzios sportivus e culturalis, totu is oportunidades po afortiai in is tzitadinus sa cultura de sa mata e, in su matessi tempus, de amanniai is àreas birdis de su logu suu;
- ponit in àutu pranus po s'amaru de sa terra e de sa suta-terra e s'impinniat a ndi bogai totu is genias de imbrutamentu de s'ària, acùsticu e de s'àcua;
- umperat totu cussas measuras indispensàbilis po s'amparu de sa saludi e de sa siguresa de s'ambienti e de su logu de traballu e po s'amparu de sa maternidadi e de sa primu pipiesa;
- promovit is atividadis liberas in sa comunidadi movendi-sì po su superamentu de is disachilibrius econòmicus e sotzialis chi ddoi funt ainturu de sa matessi comunidadi;
- ponit in àutu totu cussas measuras chi serbint po sa faidura de un'agiudu sotziali brofetosa cun traballus de voluntariau cun arrelatu specìficu a is antzianus, a is

minoreddus, a is inàbilis e invàlidus donendi atenzioni particolari a sa condizioni de is giòvunus, po favoressi e ndi bogai dònna tipu de stesiadura e disviadura in su tèssiu de sa vida sotziali, cun s'arreconoscimentu de s'arrolu fundamentali de sa famìllia in sa formatzioni de su tzitadinu, agiudendi-dda candu ndi tenit abisòngiu fitianu.

ART. 9

IS SERVÌTZIUS PÙBRICUS LOCALIS

Su Comunu – in su tretu de is cumpetènzias suas – atendit a sa gestioni de is servìtzius pùbricus localis, dedicaus a sa produsidura de is benis e de is atividadis po is tentas sotzialis e a promovi s'amannadura econòmica e tzivili de sa comunindadi locali.

Su Comunu podit gestiri servìtzius pùbricus e localis in is formas giurìdicas definias in economia, in cuncessioni a allenus, donendi precedèntzia a coperativas e sotziedadi de giòvunus, cun sienda spetziali, cun sienda po atzionis a fundu pùbricu prevalenti, cun àterus eventualis tipus stabilèssius de sa lei.

ART. 10

IS FUNTZIONIS STATALIS

Su Comunu gestit is servìtzius eletoralis, de anàgrafi, de stadu tzivili, de statistica e de leva militari.

Is funtzionis relativas funt umperadas de su Sìndigu chi est s'ufitziali de su governu.

Su Comunu fait àteras funtzionis amministrativas po is servìtzius de cumpetèntzia statali chi funt intregadas cun lei, chi arregulat is arrelatus finanziàrius relativus, assigrendi is intradas chi serbint.

Su Comunu – in su tretu de is cumpetèntzias suas – atendit a sa gestioni de is servìtzius

ART. 11

SA PROGRAMATZIONI

Su Comunu pigat sa política de programatzioni cordinada cun sa Regioni e sa Provìntzia e is entis territorialis comenti mètodu cuntzertadori de sa pròpiu atividadi; assetiat su programa de amaniadura econòmica e is pranus de interventu setoriali in su logu suu.

ART. 12

MOMENTUS DE SA PROGRAMATZIONI

Su Comunu fait sa programatzioni cun sa partitzipazioni democràtica de is tzitadinus, de is assòtzius e de is partis sotzialis. Custa partitzipazioni si concretizat:

- in is acorradas aparitzadoras de su bilànciu de previsionis e de su contu consuntivu;
- in is preguntas de acorrada chi is s'ingulus o is assotziaus podint intregai s'ighendi su chi est prevìdiu de su statutu;
- in sa spainadura màssima de totu is atividadis de programatzioni de su Comunu;
- in sa possibilidadi de acudi a is traballus de is cumissionis consillaris permanentis, chi tentint s'ètzidas pùbricas. Is traballus de is cumissionis e is cumpetèntzias relativass funt ditadas da arregulamentu apòsitu.

ART. 13

AVALORAMENTU DE IS FORMAS ASSOTZIADAS

Est tarea de suu Comunu a avolorai is formas assotziadoras liberas promovendi puru organismus de partecipazioni de is tzitadinus a s'aministratzioni, comenti aina de programatzioni e fichimentu in s'atividadu comunali.

Su Comunu favoressit sa formatzioni de is consultas de is tzitadinus, de disciplinai cun arregulamentu apòsitu chi ndi agatit is formas de costituzioni e de funtzionamentu.

TÌTULU III

PARTICIPATZIONI E DERETUS DE IS TZITADINUS

ART. 14

SU DERETU DE ACORRADA

Is tzitadinus, s'ingulus o assotziaus, d'ònnia borta chi nci ant a essi problemas de importu locali o de interessu colletìtziu, podint intregai istàntzia a su Sindigu po su cunvoxu de un'acorrada popolari.

Custas preguntas ant a depi essi intregadas de assumancu 200 eletoris de su Comunu o da 2/3 de is assòtzius fundaus legalmenti e cun sedi legali in su Comunu.

Su Sindigu at a cunvocai s'acorrada popolari a cabu de 30 diis de s'istàntzia.

Su Sindigu at a introdusi is arresultadas de s'acorrada a s'òrdini de sa dii in sa primu sètzida bona de su Consillu.

ART. 15

SU REFERENDUM CONSULTIVU

Est prevèdiu unu referendum consultivu chi su 10% de is tzitadinus eletoris de s'apostu de is deputaus e residentis in su Comunu ddu at a preguntai.

- Funt bogadas de su referendum is matèrias chi attennint a is leis tributàrias, penalis e eletoralis in s'interis chi funt amìtias cussas chi funt de cumpetèntzia locali sceti.
- Sa propònnida de referendum depit essi intregada a su S'indigu de su comitau promovidori e est discùtia in sa giunta a cabu de 15 diis. Apustis de s'arricimentu andat intregada a sa Cumissioni de is Afàrius Istitutzionalis de su Consillu, chi donat

su parrimentu suu apòsitu de amissibìlidadì e arregularidadì a cabu de is 10 diis afatantis.

- Su referendu, chi pigat su permissu, podit essi fissau a cabu de 90 diis de s'esecutibìlidadì de sa deliberatzioni consillari chi si ditzidit s'amissibìlidadì sua e est fissau de su Sìndigu cun provedimentu apòsitu.
- Po is proceduras de avotu si s'ghint cussas relativas a s'eletzioni de s'apòsentu de is deputaus e de su senau de sa repùbrica.
- A su càrrigu finantziàriu po is spèndidas chi ndi benint de su referendum s'amministratzioni at a depi atendi cun dinai ordinàriu suu de bilànciu.
- No at a podi essi fissau prus de unu referendum s'annu.
- S'arresultau de su referendum at a essi sutapostu a s'atenzioni de su primu Consillu comunali utilosu.
- Is referendum no si podint fai in coincidèntzia cun operatzionis eletoralis provintzialis e comunali.

ART. 16

AMPARU DE IS DERETUS SUGETIVUS

- Su Comunu in su procedimentu relativu a s'affillamentu de àutus chi incidint apitzu de situatzionis giurìdicas sogetivas informat is interessaus luegus, intimendi-ndi s'arresùmini essenziali de su cuntènniu de is detzididuras scioberadas.
- S'informatzioni est pretzisa in matèria de pranus urbanìsticus o de fàbricu, de òberas pùbricas, de umperu de su sutaterra, de pranus comertzialis, in matèria de ambienti e de dònna àtera òbera de interessu pùbricu.
- Is interessaus podint interverni in su mentris de su procedimentu, motivendi cun àutu scritu is apretziamentus, cunsiderus e propònnidas insoru.

- Su Comunu at a donai motivatzioni de su cuntènniu de is interventus de is interessaus in is àutus formalis bonus po is detzididuras de s'aministratzioni.
- Is tzitadinus chi po calisiat arrexoni s'iant a depi intendi fertus in is deretus e interessus insoru podint fai recursu in is formas de lei.

ART. 17

IS ISTÀNTZIAS, IS PROPÒNNIDAS E IS PETITZIONIS

Is tzitadinus, s'ingulus o assotziaus, podint intregai istàntzias, propònnidas e petizzionis.

Is istàntzias, is propònnidas e petizzionis depint essi intregadas a su Sìndigu de su Comunu e amostai crara sa chistioni, chi depit essi de cumpetèntzia giuridica de su matessi Comunu.

Totu is istàntzias, is propònnidas e petizzionis depint essi firmadas cun arregularidadi..

A is istàntzias, propònnidas e petizzionis est torrada sceda scritta a incuru de is ofitzius cumpetentis, firmada de su Sìndigu o de unu delegau suu, est a nai, po is primus, de un'arresponsàbili de su servìtziu chi s'àutu pertocat po cumpetèntzia.

Is consilleris tenit s'empiri poderi de istàntzia, propònnida e petizzioni cara a su Sìndigu, sa Giunta e su Consillu Comunali.

Su Sìndigu o is assessoris, chi delegaus po custa tenta, arrespundint a cabu de trinta diis a is preguntas e a dònna àtera istàntzia de sindacau averiguadori intregadas de is consilleris.

Is modalidadis de intregada de custus àutus e de is scedas relativas funt disciplinadas de s'arregulamentu consillari.

ART. 18

PREGUNTA DE CUNVOCU DE SU CONSILLU COMUNALI

Su 10% de is tzitadinus eletoris de s'apostu de is deputaus e chi bivit in su Comunu posit preguntai a su Sìndigu su cunvocu de su consillu comunali. S'arregulamentu at a disciplinai modalidadis, cuntènnius e acabus de sa pregunta.

ART. 19

SU DERETU DE INTRADA A IS ÀUTUS

Totu is tzitadinus – siat s'ingulus, siat assotziaus, tenit deretu de intrada a is àutus amministrativus e a is documentus po s'alliberamentu de is còpias, po mesu de sa pagamenta de is prètzius de produsidura sceti s'ighendi is disposas de is leis in vigori e su *Arregulamentu apitzu de su deretu de intrada a is àutus*.

Su Comunu at a si ponni in movimentu po arreconnosci a is tzitadinus su deretu de connosci is provedimentus, is àutus, is servìtzius aparaus de s'enti, cun s'istitutzioni de s'ofitziu po is deretus de is tzitadinus.

Su Comunu, in s'arregulamentu apitzu de su deretu de intrada a is àutus, de s'informatzioni a is tzitadinus e de sa disciplina de pubricatzioni de is àutus cunformat s'atzioni sua ai is printzìpius de sa lei 241 de su 7 Austu 1990 e mudàntzias e integratzionis afatantis.

ART. 20

SU TEMPUS CHE A ADDORU COLLETÌZIU

Giai chi su tempus est un'addoru colletìziu chi depit essi gestiu carcuchendi su tempus de totus, de totu is diversidadis e de totu is edadis, su Comunu, ànturu de is cumpetènzias pròpias, cuntzertat e ordinat is oràrius de is ofitzius e de is atividadis de su Comunu cun su “Pranu Arreguladori de is oràrius de su tempus”, arregordendi su chi est prevèdiu de s'art. 36 com. 3° L. 142/1990.

ART. 21

PARIDADI INTRA DE FÈMINA E ÒMINI

1. Su Comunu, po su chi pertocat a is cumpetènzias giurìdicas suas at a imbentai servìtzius e struturas de informatzionis po s'acantzamentu de oportunitadis paris cun sa tenta de smenguai is scerus intra de fèmina e òmini e de favoressi s'ecuilibriu intra arresponsabilidadis de sa famìllia e de su traballu.
2. Su Comunu aici puru assigurat sa pari dinnidadi e oportunitadi de is traballadoris de is duas naturas, ponit in àutu is mesuras, stabilèssias cun sa cuntratazioni sturrunada, po favoressi paris oportunitadis in su traballu e in s'amanniadura professionali.
3. In sa cumposizioni de is cumissionis giudicadoras de is cuncursus, depit essi assigurada sa presèntzia de ambaduus is naturas, assumancu in sa misura de 1/3.

ART. 22

CUMISSIONI PO IS PARIS OPORTUNIDADIS

Su Comunu, po sa tenta de programai is politicas po s'acanzu de paris oportunidadis intra fèminas e òminis, fundat sa CUMISSIONI PO IS PARIS OPORTUNIDADIS.

Sa cumissioni est nomenada de sa giunta municipali apitzu de sa propònnida de is chi funt eligias in su consillu comunali e est cumposta, in prus chi de custas, de spertus chi tenint cumpetèntzia acrarada e/o sperièntzia professionali, de rapresentantis de is OO.SS. nomenaus de is dipendentis de s'aministratzioni comunali. Sa cumissioni durat in impreu po totu su mandau de su consillu comunali e a s'acabu de su matessi sterrit un'arrelatu acabadori apitzu de is atividadis fatas.

ART. 23

ALBU DE IS ASSÒTZIUS

Aìnturu de is tareas chi a s'art. 13 asuba, est fundau s'albu de is assòtzius.

Is deretus e is poderis, is fundòrius e is modalidadis po s'assentadura, funt disciplinaus de s'arregulamentu de is istitutus de sa partecipazioni.

In sa pregunta de assentadura ant a depi essi inditaus:

- a) is finalidadis sodigadas e is atividadis relativas;
- b) su nùmeru de is sòtzius;
- c) is òrganus;
- d) dònna àteru elementu bonu a arreconnosci s'organismu assotziadori.

A sa pregunta at a depi essi acapiau s'àutu fundadòriu e su Statutu.

ART. 24

IS CONSULTAS

Aìnturu de is tareas chi a s'art. 13 asuba de custu statutu, su Comunu favoressit su fundamentu de is consultas, chi podint:

- espressai parrimentus preventivus a pregunta o de proposta pròpia apitzu de àutus comunalis;
- espressai propònnidas a is òrganus comunalis po s'affillamentu de àutus:
- espressai propònnidas po sa gestioni e s'umperu de is servìtzius e siendas comunalis;
- preguntai chi is funtzionàrius comunalis e is aministradoris potzant interverni a is sètzidas insoru po amostai difficultadis particularis sighendi su chi est stabilèssiu de s'arregulamentu e de manera cumpatibili cun is abisòngius de s'aministratzioni.

TÌTULU IV
ÒRGANUS E FUNTZIONIS DE SU COMUNU – CONSILLU – SÌNDIGU
- GIUNTA

ART. 25
ÒRGANUS DE SU COMUNU

Funt òrganus de su Comunu: su Consillu, sa Giunta, su Sìndigu, su Presidenti de su Consillu Comunali.

Su Consillu est òrganu de incarreramentu e de averiguamentu políticu-aministrativu.

Sa Giunta est òrganu de gestioni aministrativa.

Su Sìndigu est òrganu monocràticu. Est su legali rapresentanti de s'enti e su meri de s'aministratzioni comunali, ofitziali de su governu po is servìtzius de cumpetèntzia statali, autoridadi sanitària.

Su Presidenti presidit su Consillu Comunali e ddu cunvocat.

ART. 26
SU CONSILLU COMUNALI

- S'eligidura de su consillu comunali, sa durada in càrriga sua, su nùmeru de is consilleris e sa positzioni giurìdica insoru funt arregalaus de sa lei.
- Is cunsilleris pigant sa càrriga a s'èutu de sa proclamatzioni, est a nai, chi nci at mudadura, comentu chi su consillu pigat sa deliberatzioni relativa.
- In sa primu sètzida, afatanti a sa proclamatzioni, su consillu comunali fait sa cumbàlida de is elìgius e sa nòmena de su presidenti suu scioberendi intra de is matessis cunsilleris. Is funtzionis vicàrias de su Presidenti funt umperadas de su consilleri mannu.

- Su consillu comunali abarrat in càrriga finsas a s'eligidura de su nou, ponendi-sì sa làcana, agoa de sa pubricatzioni de su decretu de fissamentu de is discursus eletoralis, de pigai is àutus apretaus e chi no si podint perlongai.
- *Is dimissionis de sa càrriga de consilleri, indirizadas a su Consillu, depint essi pigadas a su protocollu de s'Enti in s'ordini de tempus de intregada. No si podint arretirai, no ddi serbit sa pigada d'àutu e funt brofetosas luegus.*

ART. 27

ACORRU DE SU CONSILLU

Su consillu comunali s'acorrat duas bortas a s'annu in sessioni ordinària – una in is mesis de abrili, maju, làmpadas – s'àtera in is mesis de ladàmini, donniassanti e idas.

Is àteras sètzidas funt straordinàrias e straordinàrias apretosas.

Is avisus de cunvocu relativus funt spainaus de su Presidenti de su Consillu 10 diis innantis po is sètzidas ordinàrias, 5 diis innantis po is straordinàrias e 48 diis innantis po is straordinàrias apretosas.

ART. 28

STROGADURA DE SU CONSILLU

Su consillu comunali est strogau cun decretu de su Presidenti de sa Repùbrica apitzu de sa propònnida de su Ministru de s'Internu, po is arraxonis e cun is proceduras chi a s'art- 39 com. 1 de sa lei 8 de su mesi de làmpadas n. 142 mudau de s'art. 21 de sa lei n. 81/1993, de s'art. 3 de su D.L. n. 42/1993 furriau a lei n. 120/1993 e de s'art. 5, com. 2 e 3 de sa lei 15 de maju 1997, n. 127.

ART. 29

DECADÈSSIDA, BOGADURA E SUSPENSIONI DE IS ÒRGANUS

- Su consilleri comunali decadit de sa càrriga chi arresultat essi atesu assumancu a cincu sètzidas afatantis de su consillu, chena de peruna giustificatzioni. Sa matessi disciplina s'umperat cun is membrus de is comissionis consillaris permanentis.
- Cun decretu de su Presidenti de sa Repùbrica, apitzu de sa propònnida de su Ministru de s'Internu, su Sìndigu, is chi cumponint sa Giunta e/o sa Giunta, podint essi bogaus chi fetzant àutus contras a sa Costitutzioni o po chistionis grais de òrdini pùbricu o chi siant acusaus de una de is curpas prevìdias de sa lei 13 de Cabudanni 1982, n. 646 e mudaduras e aciuntas afatantis, o sutapostus a measuras de preventzioni e siguresa.
- Abetendi a su decretu, su Prefetu podit disponni sa suspensioni chi a su coma de prima, chi ddoi siant arraxonis de grai e apretosa necessidadi.
- Funt preservadas is dispositzionis de s'art. 15 de sa lei 19 martzu 1990, n. 55.

ART. 30

ARRESPONSABILIDADIS PO IS AMINISTRADORIS E SU PERSONALI

Po is amistradoris, po su personali de su Comune e de is istituzionis po is servìtzios sotzialis si sighint is dispositzionis chi funt in vigori in matèria de arresponsabilidadi de is impreus tzivilis de su statu.

Su scusorgeri e dònna àteru agenti contàbili chi apat manìgiu de dinai pùbricu e siat incarrigau de sa gestioni de is siendas de su comune e puru is chi si traghint in is incàrrigus donaus a custos agentis, depint torrai contu de sa gestioni insoru e funt asuta de sa giurisditzioni de sa Corti de is Contus, sighendi is arrègulas e is proceduras prevìdias de is leis in vigori.

S'atzioni de arresponsabilidadi si prescrit in 5 annus de sa comissioni de su fatu. S'arresponsabilidadi faci a is amistradoris comunalis e a is istituzionis e puru a is dependentis est personali e no si alladiat a is areus.

S'aministratzioni comunali sterrit àpocas assicuradoras apositas a favori de is Aministradoris e de is Funtzionàrius chi coberrant is arriscus no dèpius a trampa o curpa grai, acapiaus a su cumprimentu de is funtzionis insoru.

ART. 31

IS DERETUS DE IS CONSILLERIS

Is consillaris comunali tenint deretu de otennu de is ofitzius de su Comunu, in prus chi de is siendas insoru, istituzionalis o entis dependentis, totu is novas e is informatzionis chi tenint e chi funt utilosas po su cumprimentu de su mandau insoru, in còpia foto-stàtica puru, sighendi is proceduras prevìdias de s'arregulamentu. Issus depint arrespetai su secretu in is acasus determinaus de manera specìfica de sa lei.

Is consillaris comunali tenint su deretu de proposta apitzu de dònna chistioni sutaposta a sa deliberatzioni de su Consillu. Tenint deretu puru de intregai interrogus e motzionis in is formas definias de s'arregulamentu.

Chi ddu preguntat su de cinqu de is consillaris, su Sìndigu o su Presidenti de su Consillu depit acorrai su Consillu a cabu de 20 diis, ponendi-nci a s'òrdini de sa dii is chistionis preguntadas.

Is sètzidas de su Consillu e de is cumissionis permanentis funt pùbricas, foras de is acasus prevìdius de s'arregulamentu.

Is traballus de su Consillu ant a essi disciplinaus de un'arregulamentu apòsitu.

ART. 32

CUMPETÈNTZIAS DE SU CONSILLU

1. Su Consillu tenit cumpetèntzia ponendi làcanas a is àutus fundamentalis de s'art. 32 de sa lei 142/90 e mudàntzias e aciuntas afatantis.

2. Is deliberatzionis relativas a is chistionis arremonadas in custu artìculu no podint essi pigadas in bia apretosa de àterus òrganus de su Comunu, foras de cussas chi pertocant a is mudàntzias de balanzu de sutaponni a aprovatzioni de su Consillu in is 60 diss afatantis, a pena de decadèntzia.
3. Candu chi tres consillaris comunalis ndi fetzant pregunta scritta e motivada con s'inditu de is normas violadas a cabu de 10 diis de s'apicadura a s'lbu pretòriu de is deliberatzionis de giunta po is matèrias (chi funt in vigori) allistadas in s'art. 29 de sa Lei Arregionali n. 38/94 e mudàntzias e aciuntas afatantis. Custas deliberatzionis funt sutapostas a su controllu po is illegitimidadis denunziadas.
4. In is matessis tèrminus chi a su coma de prima, po is vètzios de incumpetèntzia o de abètiu presùmius cun àutus fundamentalis de su Consillu, duus consillaris podint preguntai s'intregada a su comitau regionali de controllu de custus àutus.
5. In su tèssiu de s'apicadura a s'albu pretòriu is deliberatzionis chi a su segundu coma funt trasmìtias in elencu a is meris de is trumas consiliaris.
6. No funt sutapostas a controllu preventivu de legitimidadi is deliberatzionis sceti esecutivas de àteras deliberatzionis.

ART. 33

IS CUMISSIONIS CONSILLARIS

Su Consillu umperat cumissionis fundadas àinturu de issu etotu cun fundòriu proportzionalis. A is cumissionis podit essi preguntada sa partecipazioni de s'assessori e/o de su funtzionàriu cumpetenti po matèria.

Ant a essi fundadas, comuncas, is cumissionis afatantis:

1. Afàrius Istitutzionalis – Balanzu, Programatzioni e Amanniadura; Urbanìstica
2. Istruzioni Pùbrica, Cultura, Ambienti e Tempus Lìberu

A majoria assoluta de is membrus pròpius, su Consillu comunali podit fundai puru, àinturu de issu etotu, cumissionis de averiguadura apitzu de s'atividadi de s'aministratzioni.

Totu is nòmenas funt de cumpetèntzia de su Consillu comunali e acadessint in s'arrespetu de sa proportzionalidadi intra de is trumas chi ddoi funt in su Consillu.

Totu is acorradas funt pùbricas.

ART. 34

**CUMISSIONIS CONSILLARIS STRAORDINÀRIAS, SUBITANAS E
SPETZIALIS**

Su Consillu podit fundai – cun deliberatzioni pigada a majoria assoluta de is cumponentis – cumissionis consillaris straordinàrias, subitanas, spetzialis, de averiguada e de scrucullu, stabilessendi in sàutu de fundadura is tareas, sa cumposizioni, sa durada, is poderis de averiguada eventualmenti donaus, is modalidadis de funtzionamentu e sa frunidura de is siendas, servìtzius, struturas e personali chi si pensit siat pretzisa po su cumprimentu de su mandau.

Is traballus de is cumissionis aici nomenadas depint essi fatus a cabu de su tèrminu donau, pena sa decadèntzia automàtica de sa Cumissioni.

Is traballus de sa Cumissioni acabant cun sa presentada, cun su depòsitu in sa segreteria a dispositzioni de su Consillu a cabu de su tèrminu stabilèssiu, de un'arrelatu a incuru de su Presidenti de sa Cumissioni.

Est facultadi de is comissàrius contràrius de intregai arrelatus de minoria in is matessis formas e tèrminus de s'arrelatu de sa cumissioni.

S'arrelatu de sa cumissioni e is eventualis de sa minoria depint essi sutapostus a s'esàmini de su consillu po sa pigada de provedimentus eventualis in sa primu sètzida afatanti a cussa de su depòsitu avèniu.

ART. 35

CUMPOSITZIONI DE SA GIUNTA

Sa Giunta, nomenada de su Sìndigu, est cumposta de su Sìndigu etotu, chi dda presidit, e de unu mìnimu de cuàturu e unu màssimu de ses assessoris, chi ddoi at su visu-Sìndigu puru.

Podint essi nomenaus assessoris is tzitadinus chi no fetzant parti de su Consillu chi tengant is tìtulus de cumpatibilidadadi a sa càrriga de consilleri sighendi is arrègulas chi funt in vigori.

Si podit pigai sa càrriga de assessori finsas a unu màssimu de tres mandaus afatantis.

ART. 36

FUNZIONIS DE SA GIUNTA

1. Sa Giunta agiudat a su Sìndigu po s'aministratzioni de su Comunu e traballat cun is deliberatzionis collegialis.
2. Cumprit totu is àutus de aministratzioni chi no siant arreservaus de sa lei a su Consillu e chi no siant ainturu de is cumpetèntzias, previdias de is leis e de su statutu, de su Sìndigu de su Segretàriu Comunali o dei is funtzionàrius arresponsàbili d'ofitziu. *Est cumpetèntzia de sa Giunta puru s'afillamentu de s'Arregulamentu apitzu de s'Ordinamentu de is Ofitzius, de is Servitzius e de sa frunidura orgànica de s'enti.*
3. Agiudat a su Sìndigu in s'atuamentu de is incarreramentus generalis de su Consillu.
4. Arrelatat a su Consillu apitzus de s'atividadis sua e fait atividadis de proposta e de impèllida in deretura de su matessi.
5. Is sètzidas de sa giunta no funt pùbricas. S'avotu est craru foras de is acasus chi previdius espressamenti de sa lei e de s'arregulamentu.

S'eventuali avotatzioni secreta at a depi arresultai de su verbali, cun arreferimentu a sa norma relativa; chi no ddoi est inditu diferenti is avotatzionis s'intendint fatas in forma crara.

ART. 37

ELIGIDURA DE SU SÌNDIGU – NÒMENA DE SA GIUNTA

1. Su Sìndigu est elìgiu de is tzitadinus a sufràgiu universali e deretu sighendi is dispositzionis inditadas de sa lei e est membru de su Consillu. Abarrat in càrriga *a norma de lei*.
2. Su Sìndigu nomenat is cumponentis de sa Giunta, che su visu-Sìndigu e ndi donat comunicatzioni a su Consillu in sètzida aposita afatanti a cussa de cumbàlida de is elìgius, de cunvocai a cabu de su tèrminu perentòriu de trinta diis. In sa matessi sètzida funt presentadas is lìnias programàticas relativas a is atzionis e a is progetus de fai in su mentris de su mandau, intèndia sa Giunta e su staff dirigidori de su Comunu. S'adeguamentu e s'averiguada periòdica de s'atuamentu de is lìnias programàticas po su chi pertocat a su Sìndigu e a is Assessoris, si fait dònna annu in

concomitàntzia cun s'esàmini e s'aprovatzioni de su contu consuntivu de s'annu prima. Is linias programàticas funt chistionadas e aprovadas de su Consillu cun àutu apositu.

3. Su Sìndigu cunvocat sa primu sètzida de su Consillu a cabu de su tèrminu perentòriu de dexi diis de s'eletzioni. In dònna acasu de inosservàntzia de s'òbrigu de cunvocu, su Prefetu provedit in bia suplidora.
4. Su Sìndigu podit annuddai unu o prus assessoris, donendi-ndi comunicatzioni motivada a su Consillu.
5. Chini est stètiu sìndigu po duus mandaus afatantis de assumancu duus annus, ses mesis e una dii no est, candu scadit su segundu mandau, eligibili torra luegus po sa matessi càrriga.

ART. 38

ÀTERAS CUMPETÈNTZIAS DE SU SÌNDIGU

1. Su Sìndigu est s'òrganu arresponsàbili de s'aministrazzioni, espressat s'enti, cunvocat e presidit sa Giunta e subraindentit a su funtzionamentu de is servìtzius e de is ofitzius e puru de sa faidura de is àutus.
2. Su Sìndigu umperat is funtzionis chi ddi funt donadas de is leis, de su statutu e de is arregulamentus e subraintendit puru sa faidura de is funtzionis statalis e regionalis donadas o delegadas a su Comune.
3. Su Sìndigu cuntzertat e organizat, sighendi is inditus espressaus de su Consillu Comunali e intra de is fundòrius chi iant a podi essi inditaus de sa Regioni, is oràrius de is siendas comercialis, de is siendas e de is servìtzius pùbricus, in prus chi, diacòrdiu cun is arresponsàbilis de su logu chi tenint cumpetèntzia in is aministrazzionis interessadas, is oràrius de abertura a su pùbricu de is ofitzius pùbricus chi ddoi funt in su logu, cun sa tenta de armonizai sa faidura de is servìtzius cun totu is abisòngius de is umperadoris.
4. Apitzu de is incarreramentus stabilèssius de su Consillu, su Sìndogu nòmenat, inditat e annuddat is rapresentatis de su Comune ande entis, siendas e istituzionis. Totu is nòmenas e

is inditaduras depint essi fatas a cabu de corantacincu diis de apoderamentu, est a nai intra de is tèrminus de scadèntzia de s'incàrrigu de prima. Desinuncas, su comitau regionali de averiguamentu pigat is provedimentus suplidoris, sighendi s'art. 48 de sa L. 142/90.

5. Su Sìndigu nomenat su Segretàriu Comunali opuru ddu annuddat – po mesu de deliberatzioni de Giunta – chi ddoi ant a essi is presupostus de lei.
6. Su Sìndigu nomenat is arresponsàbilis de is ofitzius e de is servìtzius, donat e discinit is incàrrigus de agiudu de foras sighendi is modalidadis e is fundòrius stabilèssius de s'art. 51 de sa lei 8 de L'àmpadas 1990, n. 142 e de s'arregulamentu comunali.
7. Ananti de ndi pigai is funtzionis su Sìndigu imprestat giuramentu ananti de su *Consillu Comunali in sa sètzida de apoderamentu* sighendi sa fòrmula afatanti: “Giuru de essi fideli a sa Repùbrica, de ndi arrespetai cun sintzillesa sa costitutzioni e is leis de su Stadu, de cumpriri a is doveris de s'ofitziu miu in s'interessu de s'aministratzioni po su beni pùbricu”.
8. Nudeu de su Sìndigu est sa fàscia a tres coloris cun su stema de sa Repùbrica e su *stema de su Comunu* de portai a bandulera apitzu de sa pala dereta.

ART. 39

CUMPETÈNTZIAS STATALIS DE SU SÌNDIGU

Su Sìndigu, ofitziali de su governu, subraintendit:

- a) a su possedimentu de is arregistrus de stadu tzivili e de populatzioni e ad is cumpriduras chi ddu funt intregadas de is leis is matèria eletorali, de leva militari e de statistica;
 - b) a sa bessidura de is àutus chi funt donaus de is leis e de is arregulamentus in matèria de òrdini e de siguresa pùbrica, de sanidadi e de igieni pùbrica;
 - c) a su sboddicamentu, in matèria de siguresa pùbrica e de polima giuditziària, de is funtzionis chi ddi donat sa lei;
 - d) a sa billada apitzu de totu su chi potzat interessai a sa siguresa e a s'òrdini pùbricu, faendiddu sciri a su Prefetu.
1. Su Sìndigu, ofitziali de su governu, pigat cun àutu motivau e in s'arrespetu de is printzìpius generalis de s'ordinamentu giuridicu, provedimentus casualis e urgentis in matèria de sanidadi e de igieni, edilìtzias e polima locali cun sa tenta de prevenni e ndi bogai arriscus

grais chi amelessint sa saludi de is tzitadinus; po su faimentu de is cumandus relativus podit preguntai a su Prefetu, candu chi serbat, s'agiudu de sa fotza pùbrica.

2. Candu nci at apretu, cun su tràficu e/o imbrutamentu de s'ària e acùsticu, est a nai candu po nexi de occurrènzias staordinàrias, ddoi siant necessidadi specifìcas de is umperadoris, su Sìndigu podit cambiai is oràrius de is chi funt inditaus a su puntu 3 de s'articulu de prima.
3. Intra de is servìtzius chi a custu articulu, funt prevìdias averiguadas prefetìtzias po s'acramentu de su funtzionamentu de is matessis servìtzius, in prus chi s'achirimentu de datus e novas chi interessint àterus servìtzius generalis.

ART. 40

VISU-SÌNDIGU

Su Visu-Sìndigu arremprasat in totu is funtzionis su Sìndigu in s'interis chi no nci est, impediù o suspèndiu de sa càrriga.

In acasu de ausèntzia o barrancu de su Visu-Sìndigu puru, a su càmbiu de su Sìndigu provedit su prus Assessori mannu d'edadi.

ART. 41

MOTZIONI DE DISCUNFIANTZA

1. S'avotu de su Consillu Comunali contràriu a una propònnida de su Sìndigu o de sa Giunta no ndi cumportat is dimissionis.
2. Su Sìndigu e sa Giunta acabant sa càrriga in acasu de aprovatzioni de una motzioni de discunfiantza avotada cun apellu nominali de sa majoria assoluta de is cumponentis su Consillu. Sa motzioni de discunfiantza depit essi motivada e sutascrita de assumancu 2/5 de is Consilleris assinnaus chena de contai su Sìndigu po custa tarea e est posta in chistioni apustis de 10 diis e a cabu de 30 diis de sa presentazioni sua.

3. Chi sa motzioni est aprovada, si sciollit su Consillu e si nominat unu Comissàriu sighendi is leis chi funt in vigori.

ART. 42

DIMISSIIONIS, BARRANCU, MOVIDURA, DECADÈNTZIA, SUSPENSIONI O MORTI DE SU SÌNDIGU

1. In acasu de dimissionis, barrancu permanenti, movidura, decadèntzia o morti de su Sìndigu, sa Giunta decadit e si fait su sciollimentu de su Consillu. Su Consillu e sa Giunta abarrant in càrriga finas a is eligiduras de su Consillu nou e de su Sìndigu nou. Finas a is noas is funtzionis de su Sìndigu funt fatas de su Visu-Sìndigu.
2. Su Visu-Sìndigu arremprasat su Sìndigu in acasu de assèntzia o de barrancu temporaneu, e puru chi nci at suspensioni de s'esercìtziu de sa funzioni piada sighendi s'art. 15, com. 4-bis, de sa lei 19 Martzu 1990, n. 55, comentu cambiau de s'art. 1 de sa lei 18 Gennàrgiu 1992, n. 16.
3. Is dimissionis presentada de su Sìndigu bessint irrevocàbilis e produsint is efetus chi a su coma 1 passau su tèrminu de 20 diis de sa presentada insoru a su Consillu.
4. Su sciollimentu de su Consillu Comunali stabilessit in dònna acasu sa decadèntzia de su Sìndigu e de sa Giunta.

ART. 43

S'AMPARADORI TZÌVICU

S'Aministratzioni podit fondai s'ofitziu de s'Amparadori Tzìvicu, Sighendi sa deliberazioni de su Consillu, su Comunu podit aderiri a propositat po sa costituzioni de un'Ofitziu Ùnicu de s'Amparadori Tzìvicu intra de entis diferentis o umperai puru s'ofitziu chi traballat ande àterus comunus.

S'Amparadori Tzìvicu est su fiantzeri de s'impartzialidadi de s'andamentu bonu de s'atividadi de s'aministratzioni comunali, de is siendas e de is entis dependentis, sighendi is proceduras disciplinadas in s'arreglamentu apòsitu aprovau de su Consillu Comunali.

S'Amparadori Tzìvicu fait puru su controllu eventuali de legitimidadi apitzu de is àutus deliberativus de su Consillu e de sa Giunta, chi ddu preguntat assumancu tres Consilleris comunalis.

S'Amparadori Tzìvicu traballat cun autonomia organizadora e funtzionali prena, faendi scéti s'interessu de is tzitadinus, de is assòtzius, organismus e entis titularis de situatzionis sogetivas de importu giurìdicu.

S'Amparadori Tzìvicu tenit su deretu de otenni chena formalidadis de is dirigidoris, de is funtzionàrius e de is arresponsàbilis de is ofitzius e de is servìtzius sa còpia de totu is àutus e documentus, in prus chi dònna nova, puru chi est coberta de secretu, utilosa po su cumprimentu de su mandau.

S'Amparadori Tzìvicu depit aguantai su secretu d'ofitziu e est, in s'umperu de is atributzionis, sa càrriga de ofitziali pùbricu.

Innantis de ndi pigai is funtzionis fait giuramentu ananti de su Sìndigu umperendi sa fòrmula afatanti :

“Deu giuru de cumpriri su mandau arriciu in s'interessu de is tzitadinus e in s'arrespetu de is leis e de is normas arreglamentaris de s'enti”.

S'Amparadori Tzìvicu arrelatat a perìodus a su Consillu Comunali e, comenti e chi siat, innantis de sa scadèntzia de su mandau pròpiu apitzu de s'atividadi sboddicada inditendi is interventus fatus e sinnalendi is malus funtzionamentus, is omitiduras e is stentus de s'aministratzioni e de is ofitzius cun is tzitadinus.

Su Presidenti de su Consillu depit assentai s'arrelata de s'Amparadori Tzìvicu intra de is chistionis a s'òrdini de sa dii de is traballadoris consillaris a cabu de 60 diis de sa pregunta.

Is intradas finanziàrias, is traballadoris, is estructuras tènnicas e logìsticas de ponni a disposizioni de s'Amparadori Tzìvicu funt stabilèssias cun provvedimentu de sa Giunta, sighendi s'arreglamentu apitzu de su funtzionamentu de s'Ofitziu.

A s'Amparadori Tzìvicu pertocat una smèndua mensili stabilèssia de su Consillu Comunali a s'àutu de sa nòmena, chi no depit essi prus manna de cussa assinnada a is assessoris.

ART. 44

TÌTULUS E MODALIDADIS DE NÒMENA DE S'AMPARADORI TZÌVICU

A s'Ofitziu de s'Amparadori Tzìvicu est preposta una personi, chi tengat su diploma de làurea in Giurisprudèntzia o àtera làurea de paris valori, chi, po sperièntzia achiria, donit garantzias de cumpetèntzias, onestadi e fundòriu de sentidu.

No podint essi nomenaus a sa càrriga de Amparadori Tzìvicu is chi :

- a) siant in d-una de is cunditzionis po no essi eligìbilis e cumpatìbilis a sa càrriga de cunsilleri comunali;*
- b) apant cobertu, s'annu prima de sa nòmena, càrrigas in partidus o movimentus políticus a calisiat livellu o siant stètius candidaus in is eletzionis políticas o amministrativas locali, provintzialis o regionalis precedentis;*
- c) is funtzionàrius e is chi faint parti de su comitau regionali de controllu;*

S'Amparadori Tzìvicu est elìgiu de su Consillu Comunali a scruculladura secreta, cun avotu favorevoli de sa majoria assoluta de is consillaris assinnaus; abarrat in càrriga cincu annus a inghitzai de sa dii de su giuramentu e no podit essi nomenau po prus de duus mandaus afatantis bastit chi tengant durada de assumancu duus annus, ses mesis e una dii.

Chi s'ofitziu no siat costituiiu de nou luegus a sa scadèntzia de su mandau, s'Amparadori Tzìvicu in càrriga umperat is funtzionis finsas a sa presentada de su giuramentu de su sucessori e, comuncas, po unu tretu chi no siat prus mannu de-i cussu previdiu in bia generali de sa lei apitzu de s'arrennovu de is òrganus amministrativus.

S'Amparadori Tzìvicu podit essi annuddau de s'incàrrigu innantis de sa scadèntzia de su mandau scéti po sfortzaduras grais de sa lei, cun deliberatzioni motivada de su Consillu Comunali, pigada in sètzida secreta a majoria de is 2/3 de is Consillaris Comunalis assinnaus.

Chi, in su mentris de su mandau, nci siat una de is cunditzionis po no essi elogìbili o cumpatìbili, s'Amparadori Tzìvicu est decrarau decadèssiu cun is matessis modalidadis e proceduras previdias de sa lei po is Consillaris Comunalis.

TÌTULU V

FINÀNTZIA E CONTABILIDADI – AVERIGUAMENTU DE GESTIONÌ

ART. 45

RISORSAS FINANTZIÀRIAS

- 1) Su Comunu tenit autonomia finantziària fundada apitzu sa siguresa de risorsas pròpias e trasladadas, ànturu de is leis apitzu de sa finàntzia pùbrica.
- 2) Su Comunu tenit puru podestadi imperadora autònoma in su campu de is tàcias, de is pagamentas e de is tarìfas, ànturu de is làcanas stabilèssias de sa lei.

ART. 46

SU BILÀNCIU

- 1) Su Comunu deliberat a cabu de su 31 de su mesi de Idas o, comunicas, sighendi sa lei, su bilànciu de previsionì afanti, sighendi is printzìpius de unidadi, universalidadi, interessa, onestadi, agualadura finantziària.
- 2) Su bilànciu est impari a una relatzioni de previsionì e programatzioni e de unu bilànciu de prus annus de durada paris a cussu de sa Regioni.
- 3) Su bilàncio e is acapias suos depint, comunicas, essi fatus de manera chi si-ndi potzant ligi is programmas, servìtzius e interventus.
- 4) Is provvedimenti de is arresponsàbilis de is servìtzius chi cumportant impìnnius de spèndida funt trasmitius a s'arresponsàbili de su servìtziu finantziàriu e funt esecutivus cun s'apozizioni de su vistu de arregularidadi contàbili chi atestit sa cobertura finantziària.
- 5) Is arresultaus de gestionì funt averiguas cun sa contabilidadi econòmica e amostaus in su contu chi nci est su contu de su bilànciu e su contu de is siendas, sighendi is dispositzionis de s'arregulamentu.
- 6) A su contu consuntivu est acapiada una relatzioni amostadora de sa Giunta chi espressat is apretziamentus de efetu de s'atzioni fata, apitzu de is arresultaus achirius in arrelatu a is

programas e a is prètzius sustènnius comentis arresultaus de relatzionis apòsitas fatas de is arresponsàbilis de is servìtzius.

- 7) Su contu consuntivu est deliberau de su Consillu Comunali a cabu de su 30 de su mesi de L'àmpadas de s'annu afatanti.

ART. 47

S'ARREGULAMENTU DE CONTABILIDADI

- 1) Su Consillu Comunali aprovat s'arregulamentu de contabilidadi, de amministratzioni de is siendas e de is cuntratus.
- 2) Su Comunu sigit is proceduras previdias de sa normativa de sa comunidadi econòmica europea pigada o, comuncas, chi est in vigori in s'ordinamentu giurìdicu italianu.

ART. 48

SU COLLÈGIU DE IS ASSENTADORIS DE IS CONTUS

- 1) Su Consillu Comunali eligit, cun avotu de duus componentis scèti, su Collègiu de is Assentadoris, cumpostu de 3 personis. Is componentis su Collègiu de is Assentadoris de is Contus depint essi scioberaus:
 - a) unu intra de is assentaus a is Assentadoris ofitzialis de is contus, chi fait su presidenti;
 - b) unu intra de is assentaus a s'albu de is dotoris comertzialistas;
 - c) unu intra de is assentaus a s'albu de is contadoris.
- 1) Durant in càrriga tres annus, no si podint aboliri, foras chi no fetzant su traballu insoru, e funt eligìbilis torra una borta scèti.
- 2) Is assentadoris tenint deretu de biri is àutus e is documentus de s'enti *chi serbint po fai s'atividadi de assentadura*.
- 3) Su Collègiu de is Assentadoris, sighendi is dispositzionis de s'arregulamentu, tenit is funtzionis afatantis:
 - a) agiudat su Consillu Comunali in sa trìplici funtzioni de averiguamentu amministrativu, de còidu de s'arregularidadi econòmicu-finanziària de sa gestioni, de consulèntzia e de refertu

donendi, a perìodus, puru de proposta sua, relevaduras oportunas, datus e informatzionis apitzu de sa gestioni amministrativa de s'enti;

- b) Atestat sa currepundèntzia de su càculu a is arresultadas de sa gestioni, faendi una relatzioni apòsita, chi acumpangit sa proposta de deliberatzioni consillari de su contu consuntivu. At a essi tarea de su presidenti de su collègiu a arrelatai a su consillu. In sa matessi relatzioni su collègiu espressat relevadura e propònnidas chi punnant a achiriri mellus eficèntzia, arrenda e economicidadì de sa gestioni. Is assentadoris de is contus arrespundint a sa veridadì de is atestatzionis insoru e cumprint a is doveris insoru cun sau còidu de s'apoderau. Chi s'agatint irregularidadis grais in sa gestioni de s'Enti, ndi arreferrint luegus a su Consillu.

ART. 49

AVERIGUAMENTU DE ÀNTURU DE GESTIONI

S'averiguamentu de ànturu de gestioni est portau a sa cumpentèntzia de su Collègiu de is Assentadoris chi ddu ponint in àutu sighendi is printzìpius stabilèssius de is dispositzionis chi a is articulus 39, 40, 41 de su D.LGS. n° 77/1995 e cambiaduras e aciuntas afantis in prus chi de s'arregulamentu de contabilidadi de su Comune.

TÌTULU VI

ORDINAMENTU DE IS OFÌTZIUS E DE IS SERVÌTZIUS

ART. 50

PRINTZÌPIUS GENERALIS DE ORGANIZADURA

- 3) S'organizadura struturali e operativa de is ofitzius e de is servìtzius est informada a is printzìpius de sa democratzia e de sa partecipatzioni, de su sturrumentu e de fundòriu de is proceduras, po achiriri a s'eficèntzia e a s'efetu de s'atzopmo amministrativa de su Comune.
- 4) S'organizadura de is ofitzius e de is servìtzius tenit unu naturali strumentali po s'achirimentu de is finalidadi istituzionalis e s'informat a is fundòrius de s'andamento bonu, imparzialidadi, economicidadi, onestadi, simplificatzioni de is proceduras, efetu e atòliu de s'amministratzioni pùbrica.
- 5) S'aparìciu organizzadori si movit intra de is livellus istituzionalis de s'enti e sa comunidadi de su logu e est stabilèssiu cun arrelatu a is atributzionis e a is funtzionis chi ndi arribant de sa lei a su Comune e/o de is programmas de s'amministratzioni.
- 6) S'ordinamentu de sa strutura es fatu sighendi a unu disìnniu organizzadori incurbaditzu chi lassit sa mobilitadadi de ànturu de is traballadoris comentu est scritu in s'arregulamentu apòsitu apitzu de s'ordinamentu de is ofitzius e de is servìtzius.
- 7) Sa cobertura de is postus de is arresponsàbilis de is servìtzius o de is ofitzius, de cualificas de spetzializatzioni arta, podit essi fata cun cuntratu a scadèntzia de deretu pùbricu o, a primori e cun deliberatzioni motivada, de deretu privau, abarrendi firmus is tìtulus preguntaus po sa cualifica de coberri.
- 8) Po tentas determinadas e cun acòrdius a scadèntzia, s'arregulamentu podit prevedi agiudus de a foras a cuntènniu artu de professionalidadi chi a s'art. 2229 de su Còixi Tzivili, opuru de àteru balimentu sighendi s'art. 2222 de su Còixi Tzivili.

Su Comune disciplinat cun arregulamentu apòsitu, sighendi in printzìpius prevìdius de-i custu statutu e de is leis chi funt in vigori, s'ordinamentu generali de is ofitzius e de is servìtzius.

ART. 51

INCARRERAMENTU POLÌTICU-AMINISTRATIVU.

FUNZIONIS E ARRESPONSABILIDADI DE IS ÒRGANUS

BUROCRÀTICUS.

- 1) Is òrganus de governu de su Comunu discinint is tentas e is programas de ponni in àutu averiguendi sa currepundèntzia de is arresultaus de sa gestioni amministrativa a is diretivas generalis donadas.
- 2) Tocat a is funtzionàrius arresponsàbilis sa dirigidura de is ofitzius e de is servìtzius sighendi is fundòrius e is arrègulas ditas de is arregulamentus, chi si cunformant a su printzìpiu chi is poderis de incarreramentu e de averiguada tocant a is òrganus eligidoris, in su mentris chi sa gestioni amministrativa est donada a su segretàriu e a is funtzionàrius direttivus arresponsàbilis.
- 3) Tocant a is matassis totu is tareas, sa pigada puru de is àutus chi impinniant s'amministratzioni faci a de foras, chi is leis e custu statutu espressamenti no alloghint a is òrganus de governu de s'enti. *De manera particolari tocant a issus is funtzionis previdias de s'art. 51 de sa Lei n. 265/1999.*

ART. 52

SU SEGRETÀRIU COMUNALI

Su Segretàriu Comunali est unu funtzionàriu pùbricu chi traballat po Agentzia apòsita. Fait tareas de collaboratzioni e funtzionis de agiudu giuridicu-amministrativa po is òrganus de s'enti de manera cunforma a s'atzioni amministrativa, a is leis, a su Statutu e a is arregulamentus.

Subraintendit a su faimentu de is funtzionis de is arresponsàbilis de is ofitzius e servìtzius e ndi cuntzertat is atividadis.

Ddi tocat dònna àtera atributzioni chi ddi est donada de s'arregulamentu apitzu de s'ordinamentu de is ofitzius e de is servìtzius.

Est nomenau de su Sìndigu sighendi su coma 70 de s'art. 17 de sa lei n. 127/1997, chi nci-ddu podit bogai chi nci funt is presupostus e cun is proceduras chi a su coma 71 de su matessi art. 17.

Podit, cun provedimentu de su Sìndigu, essi nomenau Diretori Generali cun is àteras cumpetènzias donadas a-i custa figura de s'arregulamentu comunali arremonau prima.

ART. 53

IS PARRIMENTUS STIMADORIS

Apitzu de dònna propònnida de deliberatzioni intregada a su Consillu e a sa Giunta, chi no siat àutu de incarreramentu scéti, depit essi preguntau su parrimentu apitzu de s'arregularidadi tènnica de s'arresponsàbili de su servìtziu interessau e, chi at a cumportai impìnnius de spèndida o smèngua de is intradas, de s'arresponsàbili de su servìtziu finantziàriu apitzu de s'arregularidadi contàbili. Is parrimentus funt postus in sa deliberatzioni.

In acasu de assèntzia de s'arresponsàbili de su servìtziu, su parrimentu tènnicu est donau de su Segretàriu.

Is sogetus arremonaus arrespundint in bia amministrativa e contàbili de is parrimentus donaus.

.

TÌTULU VII

DISPOSITZIONIS FINALIS E TRANSITÒRIAS

ART. 54

SA GESTIONI DE IS SERVÌTZIUS

- 1) Su Comunu, àinturu de is cumpetèntzias pròpias, providit a sa gestioni de is servìtzius pùbricus chi tengant po ogetu sa produsidura de siendas e atividadis po fai tentas sotzialis e a promovi s'amannamentu econòmicu e tzivili de sa comunidadi de su logu.
- 2) Is servìtzius arreservaus in bia escrudora a su Comunu funt stabilèssius de sa lei.
- 3) Su Comunu podit gestiri is servìtzius pùbricus faendi economia, donendi-ddus a àterus po mesu de sienda spetziali, po mesu de istitutzioni, po mesu de sotziedadis de capitalis.
- 4) Po sa gestioni de is servìtzius pùbricus de su logu su Comunu providit arregulamentus apòsitus.

ART. 55

ARRESERVA DE LEI

Is matèrias apitzu a is finàntzias e a sa contabilidadi funt arreservadas a sa lei de su Statu, foras de su chi est prevìdiu de su statutu e de s'arregulamentu apòsitu de contabilidadi.

ART. 56

AVERIGUAMENTU APITZU DE IS ÀUTUS E ÒRGANUS

S'averiguamentu apitzu de is àutus e de is òrganus de su Comunu est arregulau de sa lei 3 AUSTU 1999 n. 265, *de is dispositzionis de sa lei regionali 13 de idas 1994, n. 38 – de sa lei 15 maju 1997, n. 127 – in prus chi de dònna àtera norma statali o regionali in matèria.*

ART. 57

APROVAZIONI DE SU STATUTU

Su statutu est deliberau de su Consillu Comunali cun avotu favoràbili de 2/3 de is consilleris.

Chi custa majoria no siat sodigada, s'avotazioni at a essi fata torra in sètzida afatanti de si fai a cabu de 30 diis; su statutu est aprovau chi pigat po duas bortas s'avotu favoràbili de sa majoria assoluta de is consilleris assinnaus.

Su statutu intrat in vigori apustis de 30 diis de sa pubricazioni sua in s'albu pretòriu de s'enti.

SU SÌNDIGU

SU SEGRETÀRIU

